Sygn. akt II OPS 1/24

UCHWAŁA

Dnia 4 listopada 2026 r.

Naczelny Sąd Administracyjny w składzie:

Przewodniczący: sędzia NSA Jerzy Siegień

Sędziowie NSA: Robert Sawuła (sprawozdawca)
Arkadiusz Despot-Mładanowicz (współsprawozdawca)
Tamara Dziełakowska
Wojciech Mazur
Marek Stojanowski
Andrzej Wawrzyniak

Protokolant: starszy asystent sędziego Izabela Kucharczyk-Szczerba

po rozpoznaniu w dniu 4 listopada 2026 r.
na posiedzeniu jawnym w Izbie Ogólnoadministracyjnej
przy udziale prokuratora Prokuratury Okręgowej w [...] delegowanego do Prokuratury Krajowej P. S.
zagadnienia prawnego
w sprawie ze skargi Rzecznika Praw Obywatelskich
na decyzję Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w K.
z dnia 16 kwietnia 2019 r., nr […]
w przedmiocie odmowy transkrypcji zagranicznego aktu urodzenia
przedstawionego do rozstrzygnięcia składowi siedmiu sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego, na podstawie art. 269 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 1634, ze zm.), postanowieniem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 16 stycznia 2024 r., sygn. akt III SA/Kr 1217/19:
„Czy przepis art. 104 ust. 5 i art. 107 pkt 3 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1378) dopuszcza transkrypcję zagranicznego aktu urodzenia dziecka, w którym jako rodzice wpisane są osoby tej samej płci ?”

podjął uchwałę o pozostawieniu przedstawionego zagadnienia prawnego bez rozpoznania.

Sygn. akt II OPS 1/24

UZASADNIENIE

1. Postanowieniem z 16 stycznia 2024 r., III SA/Kr 1217/19, Wojewódzki Sąd Administracyjny (WSA) w Krakowie postanowił, na podstawie art. 269 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2022 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (wówczas Dz. U. z 2023, poz. 1634, ze zm., Ppsa), przedstawić składowi siedmiu sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego (NSA) następujące zagadnienie prawne budzące poważne wątpliwości: „Czy przepis art. 104 ust. 5 i art. 107 pkt 3 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2023, poz. 1378, Pasc) dopuszcza transkrypcję zagranicznego aktu urodzenia dziecka, w którym jako rodzice wpisane są osoby tej samej płci". Jednocześnie postanowieniem tym odroczono rozpoznanie sprawy do czasu rozstrzygnięcia przedstawionego powyżej pytania przez poszerzony skład NSA. Postanowienie to nawiązuje do uchwały składu siedmiu sędziów NSA z 2 grudnia 2019 r., II OPS 1/19 (ONSAiwsa 2020, nr 2, poz. 11), w której wywiedziono, że: „Przepis art. 104 ust. 5 i art. 107 pkt 3 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1741, ze zm.) w związku z art. 7 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. Prawo prywatne międzynarodowe (Dz. U. z 2015 r. poz. 1792) nie dopuszcza transkrypcji zagranicznego aktu urodzenia dziecka, w którym jako rodzice wpisane są osoby tej samej płci".

2.1. W w/w postanowieniu zrekapitulowano stan faktyczny, na tle którego ono zapadło oraz przywołano argumentację, mającą uzasadniać przedstawienie zagadnienia prawnego do rozstrzygnięcia przez skład siedmiu sędziów NSA.

2.2. Sąd wojewódzki wskazał, że została do niego wniesiona przez Rzecznika Praw Obywatelskich (RPO) skarga na decyzję z 16 kwietnia 2019 r. Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w K. w przedmiocie odmowy przeniesienia zagranicznego aktu urodzenia do rejestru stanu cywilnego w drodze transkrypcji. Podstawę prawną wydanej decyzji stanowił art. 107 pkt 3 Pasc (w dacie wydania decyzji Dz. U. z 2022 r. poz. 1681, ze zm.). Zaskarżoną decyzję wydano w następstwie wniosku K. S. o transkrypcję […] aktu urodzenia jej córki (urodzonej w […]), zarejestrowanego przez […] Urząd Stanu Cywilnego w oparciu o wspólne oświadczenie matki dziecka (obywatelki polskiej) i wskazanej w tym akcie urodzenia jako jej małżonki – S. D. (obywatelki […]). Uczestniczki przed urzędnikiem […] sporządzającym akt urodzenia małoletniej przedłożyły zaświadczenie o zawarciu związku małżeńskiego w D. w dniu 25 kwietnia 2018 r. Obie zostały wpisane do […] aktu urodzenia: K. S. jako „matka A", a S. D. jako „matka B".

2.3. Sąd wojewódzki wskazał, że postępowanie sądowoadministracyjne w sprawie było zawieszane dwukrotnie. Pierwsze nastąpiło w związku z toczącym się postępowaniem przed Wojewodą […] dotyczącym odmowy wydania dowodu osobistego dla małoletniej córki K. S., a wydana w sprawie decyzja organu odwoławczego utrzymująca w mocy decyzję odmawiającą wydania dowodu osobistego nie została zaskarżona do sądu administracyjnego. Drugie zawieszenie postępowania nastąpiło w związku ze złożonym zapytaniem prejudycjalnym WSA w Krakowie postanowieniem z 5 listopada 2020 r. Udzielając na nie odpowiedzi, orzeczeniem z 24 czerwca 2022 r., C-2/21, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) stwierdził, że: „Art. 20 i 21 TFUE odczytywane w związku z art. 7 i 24 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej i z art. 4 ust. 3 dyrektywy 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, zmieniającej rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylającej dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG należy interpretować w ten sposób, że jeżeli chodzi o małoletnie dziecko, będące obywatelem Unii, którego akt urodzenia wydany przez właściwe organy jednego z państw członkowskich wskazuje jako jego rodziców dwie osoby tej samej płci, państwo członkowskie, którego dziecko to jest obywatelem, jest zobowiązane, z jednej strony, do wydania temu dziecku dowodu tożsamości lub paszportu, nie wymagając uprzedniego przeniesienia w drodze transkrypcji aktu urodzenia tego dziecka do krajowego rejestru stanu cywilnego, a także, z drugiej strony, do uznania, podobnie jak każde inne państwo członkowskie, dokumentu pochodzącego od innego państwa członkowskiego, umożliwiającego wspomnianemu dziecku korzystanie bez przeszkód, wraz z każdą ze wspomnianych dwóch osób, z przysługującego mu prawa do swobodnego przemieszczania się i przebywania na terytorium państw członkowskich”.

2.4. Wydane w sprawie kolejne postanowienie WSA w Krakowie z 5 maja 2023 r. w przedmiocie zawieszenia postępowania sądowoadministracyjnego, zostało uchylone przez Naczelny Sąd Administracyjny (NSA) postanowieniem z 13 września 2023 r., II OZ 454/23, na skutek wniesionego zażalenia prokuratora, który przystąpił do sprawy na podstawie art. 8 § 1 Ppsa. Sąd przedstawiający zagadnienie prawne wskazał, że miało to związek z postępowaniem toczącym się przed WSA w Warszawie w sprawie IV SA/Wa 8/22, ze skargi K. S. na decyzję Ministra Spraw Wewnętrznych i

Administracji w przedmiocie stwierdzenia nieważności decyzji Wojewody […] utrzymującej w mocy odmowę wydania dowodu osobistego małoletniej córce K. S.. Sąd wojewódzki przytoczył obszernie stanowisko zajęte w w/w postanowieniu NSA z 13 września 2023 r., w którym – odnosząc się do uchwały II OPS 1/19 – wskazano, że każdy obywatel Polski ma prawo do otrzymania dokumentu tożsamości – paszportu lub dowodu osobistego, których wydanie nie jest zależne od tego, czy doszło do transkrypcji zagranicznego aktu stanu cywilnego osoby, której wniosek o wydanie dowodu dotyczy. Zdaniem NSA rozpoznającego zażalenie prokuratora, wydane w niniejszej sprawie postanowienie TSUE z 24 czerwca 2022 r., C-2/21, nie stało w sprzeczności z treścią ww. uchwały II OPS 1/19, w związku z powyższym uchwała ta nadal wiąże orzekający sąd na zasadzie art. 269 § 1 Ppsa. W uzasadnieniu ww. postanowienia NSA ponadto argumentował, że w polskim ustawodawstwie jedyną formą uznania relacji dwojga ludzi, między którymi istnieje więź uczuciowa, fizyczna i gospodarcza jest małżeństwo w rozumieniu art. 1 § 1 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359, ze zm.; K.r.i.o.). Nie można zatem uznać, że wynik innego postępowania dotyczącego wydania dokumentu tożsamości dla tego samego małoletniego, którego akt urodzenia jest przedmiotem sprawy o transkrypcję, miałby decydować o tym, czy do polskiego porządku prawnego będzie wprowadzona instytucja nieznana polskiemu prawu, jaką jest małżeństwo jednopłciowe. W postanowieniu II OZ 454/23 stwierdzono ponadto, że zależność pomiędzy postępowaniem o wydanie dokumentu tożsamości, a transkrypcją zagranicznego aktu stanu cywilnego nie zachodzi również w świetle prawa do swobodnego przemieszczania się i przebywania w państwach członkowskich, bowiem skoro TSUE dopuścił możliwość posłużenia się przez dziecko będące w sytuacji takiej jak w rozpoznawanej sprawie, dokumentem tożsamości także w „powiązaniu z innymi dokumentami”, to takim dokumentem może być akt urodzenia wydany w [...], z którego można bez przeszkód odczytać dane osobowe obojga rodziców – dwóch matek małoletniej.

2.5. Sąd wojewódzki przedstawiający zagadnienie prawne podał następnie, że na rozprawie pełnomocnicy stron podtrzymali swoją dotychczasową argumentację i wnioski, a pełnomocnik RPO wskazywał, że do tego organu napływają informacje o praktycznych trudnościach w stosowaniu uchwały II OPS 1/19. W tych okolicznościach WSA w Krakowie, uwypuklając konieczność poszanowania zasad praworządności, tj. m. in. prawa gwarantującego ochronę dziecka – obywatela polskiego i obywatela Unii Europejskiej, ale też reguł wskazujących w jaki sposób należy rozwiązać konflikt

pomiędzy różnymi interpretacjami istotnych dla rozstrzygnięcia przepisów przyjął, że uzasadnione jest skierowanie zagadnienia prawnego w trybie art. 269 § 1 Ppsa.

2.6. W ocenie sądu przedstawiającego zagadnienie prawne, po podjęciu uchwały II OPS 1/19 oraz wydaniu postanowienia II OZ 454/23, orzecznictwo – zarówno NSA, jak i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPCz) – ewoluowało w ten sposób, że zaprezentowano w nim nowe argumenty prawne, które zdaniem tegoż sądu, wymagają ponownego rozważenia zagadnienia prawnego budzącego poważne wątpliwości. Zdaniem sądu wojewódzkiego, zasadne byłoby również rozważenie zagadnienia prawnego w kontekście konstytucyjnych wartości ochrony praw dziecka gwarantowanych przez art. 72 Konstytucji RP oraz art. 7 i 24 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (Dz. U. UE. C. z 2007 r. Nr 303, str. 1, ze zm.; KPP UE, Karta), a także przez art. 8 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmieniona następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r., Nr 61, poz. 284, ze zm.; Konwencja).

2.7. Sąd wojewódzki uwypuklił, że orzeczeniem wskazującym na istnienie poważnych wątpliwości co do zasadności odmowy transkrypcji aktu urodzenia małoletniej, jest postanowienie z 8 listopada 2023 r., II OSK 216/21, którym NSA rozpatrując skargę kasacyjną od wyroku oddalającego skargę na decyzję Wojewody […] w przedmiocie odmowy wpisania do rejestru stanu cywilnego aktu małżeństwa dwóch mężczyzn (którzy zawarli związek małżeński w B.), skierował do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) zapytanie prejudycjalne: „Czy przepisy art. 20 ust. 2 a i art. 21 ust. 1 TFUE odczytywane w związku z art. 7 i art. 21 ust. 1 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 2 pkt 2 dyrektywy 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, zmieniającej rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylającej dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG należy interpretować w ten sposób, że stoją na przeszkodzie temu, by właściwe organy państwa członkowskiego, którego przynależność państwową posiada obywatel Unii, który zawarł małżeństwo z innym obywatelem Unii (osobą tej samej płci) w jednym z państw członkowskich zgodnie z ustawodawstwem tego państwa, mogły odmówić uznania i przeniesienia w drodze transkrypcji do krajowego rejestru stanu cywilnego tego aktu małżeństwa, uniemożliwiając tym osobom przebywanie w tym państwie w

takim stanie cywilnym i pod tym samym nazwiskiem rodowym, z tej przyczyny, że prawo państwa przyjmującego nie przewiduje małżeństwa osób tej samej płci". Sąd wojewódzki uznał, że ww. pytanie prejudycjalne ma związek z odmową przeniesienia (transkrypcji) zagranicznego aktu małżeństwa dwóch mężczyzn do polskich ksiąg stanu cywilnego, ale z uzasadnienia w/w postanowienia NSA wynikać ma, że przedmiotem wątpliwości jest tożsame zagadnienie prawne: odmowa wpisania w polskie akta stanu cywilnego transkrypcji obcego aktu stanu cywilnego z uwagi na te same polskie przepisy Pasc (art. 107 pkt 3), tj. sprzeczność z podstawowymi zasadami porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej. W uzasadnieniu pytania prejudycjalnego NSA odwołał się bowiem m. in. do orzecznictwa TSUE dotyczącego również dzieci małżeństw osób tej samej płci (wyrok z dnia 14 grudnia 2021 r., C-490/20, Stolichna obshtina, rayon „Pancharevo, ECLI:EU:C:2021:1008) wskazując, że zgodnie ze stanowiskiem TSUE obywatele państw członkowskich mają jednocześnie prawo do prowadzenia przez nich zwykłego życia rodzinnego tak w przyjmującym państwie członkowskim, jak i w państwie członkowskim, którego przynależność państwową posiadają, w przypadku powrotu do tego ostatniego państwa, z którym to prawem wiąże się obecność członków rodziny. Przedstawiający w niniejszej sprawie zagadnienie prawne sąd podkreśla, że wyrok w sprawie C-490/20 stał się bezpośrednio przyczyną formy rozstrzygnięcia przez TSUE - zadanego pytania przez orzekający w niniejszej sprawie sąd wojewódzki (w formie postanowienia, a nie wyroku z uwagi na identyczność kwestii „polskiego" zapytania prejudycjalnego z zagadnieniami rozstrzyganymi w sprawie dotyczącej „[…]" zapytania prejudycjalnego). Powyższa okoliczność wskazuje, że w praktyce znaczna część argumentacji sądu unijnego i NSA w pytaniu prejudycjalnym z 8 listopada 2023 r., II OSK 216/21, odwołuje się w części do tożsamych przesłanek prawnych.

2.8. Sąd wojewódzki występujący z zagadnieniem prawnym podkreślił również, że w uzasadnieniu postanowienia II OSK 216/21, zadający pytanie prejudycjalne skład orzekający NSA za „...niezwykle ważny" uznał późniejszy chronologicznie tj. po uchwale II OPS 1/19, wyrok z 17 stycznia 2023 r. w sprawie *Fedotova i inni przeciwko Rosji* (sprawy połączone nr 40792/10, 30538/14 i 43439/14, HUDOC), w którym ETPCz po raz pierwszy dokonał wykładni art. 8 Konwencji w taki sposób, że państwa-strony Konwencji mają obowiązek instytucjonalnego uregulowania związków osób tej samej płci i tym samym odpowiedniego uznania i ochrony tych związków. Według ETPCz życie prywatne nie może być interpretowane tylko jako prawo do prywatności, ale także jako prawo do tworzenia i rozwijania relacji z innymi ludźmi, a ochrona modelu

tradycyjnej rodziny nie może uzasadniać braku jakiejkolwiek formy prawnego uznania i ochrony praw osób tej samej płci. ETPCz wprawdzie pozostawił państwom, tak jak w poprzednich orzeczeniach, margines swobody wyboru formy rejestracji związków, mając na uwadze uwarunkowania społeczne, to jednak potrzebę instytucjonalizacji zawęził do wyboru związku partnerskiego lub innego związku. Jak zaznaczył NSA, ten kierunek orzecznictwa ETPCz potwierdził w kolejnych orzeczeniach.

2.9. W postanowieniu III SA/Kr 1217/19 przywołano dalszą argumentację NSA z pytania prejudycjalnego w sprawie II OSK 216/21, w którym wskazywano również, że przepisy prawa unijnego winny być interpretowane w ten sposób, że stoją na przeszkodzie temu, by władze państwa członkowskiego, którego przynależność państwową posiada obywatel Unii, który zawarł małżeństwo z innym obywatelem Unii (osobą tej samej płci) w jednym z państw członkowskich zgodnie z ustawodawstwem tego państwa, mogły odmówić uznania i przeniesienia w drodze transkrypcji do krajowego rejestru stanu cywilnego tego aktu małżeństwa, uniemożliwiając tym osobom przebywanie w tym państwie w stanie cywilnym wynikającym z zawartego przez nich związku, z tej przyczyny, że prawo państwa przyjmującego nie przewiduje małżeństwa osób tej samej płci. Istotne, zdaniem sądu wojewódzkiego jest to, że podsumowując swoje rozważania w ww. postanowieniu II OSK 216/21, NSA podkreślał, iż: „Kierunek interpretacji przez NSA krajowych przepisów konstytucyjnych i rangi ustawowej musi być otwarty na standardy międzynarodowe, głównie te, które odnoszą się do praw i wolności człowieka. Poszanowanie praw podstawowych określonych w Karcie, w tym w jej art. 7 i art. 21 ust. 1 jest niezbędne w sytuacji, gdy władze państwa członkowskiego orzekając na podstawie przepisów prawa krajowego winny również stosować prawo międzynarodowe i unijne, w tym przepisy dotyczące prawa do swobodnego przemieszczania się i przebywania na terytorium państwa członkowskiego (art. 20 ust. 2a i art. 21 ust. 1 TFUE, art. 45 ust. 1 Karty). Zatem trzeba uwzględnić sposób wykładni przepisów prawa międzynarodowego i unijnego, dokonywany przez powołane do tego trybunały europejskie (ETPCz i TSUE)”.

2.10. Drugą – zdaniem WSA w Krakowie – istotną w sprawie okolicznością, jaka wystąpiła po wydaniu ww. uchwały II OPS 1/19, jest wyrok ETPCz z dnia 12 grudnia 2023 r. rozpatrującego skargę w połączonych sprawach *Przybyszewska i inni przeciwko Polsce* (skarga nr 11454/17 i 9 innych; HUDOC). ETPCz stwierdził w nim, że Polska naruszyła art. 8 Konwencji poprzez niezapewnienie skarżącym ochrony ich związków jednopłciowych, co spowodowało niezdolność skarżących do uregulowania podstawowych aspektów ich życia. Stanowiło to naruszenie prawa skarżących do

poszanowania ich życia prywatnego i rodzinnego (§ 124 wyroku). ETPCz podkreślił, że skarżący napotkali bezpośrednio i konkretnie przeszkody, które miały praktyczne i wymierne konsekwencje dla ich życia. Niektórzy ze skarżących wspólnie wychowywali dzieci, obawiając się, że w przypadku śmierci jednego z nich, ich dzieci mogą zostać zabrane z rodziny i umieszczone pod opieką publiczną (§ 59 wyroku w sprawie *Przybyszewska* i inni). ETPCz podkreślał przy tym, że nie było przedmiotem skarg, a więc i przedmiotem orzekania – brak możliwości zawarcia w Polsce związku małżeńskiego przez osoby tej samej płci (§ 106). Istotne jest również, że ETPCz wskazał, że osoby znajdujące się w stabilnych i potwierdzonych prawnie w innych państwach członkowskich związkach, nie są uprawnione do powoływania się w Polsce na ten fakt wobec organów i sądów (§ 114 wyroku w sprawie *Przybyszewska).*

Podkreślono w postanowieniu III SA/Kr 1219/17, że wskazany w ww. pytaniu prejudycjalnym NSA z 8 listopada 2023 r., II OSK 216/21, art. 7 KPP UE jest w swojej treści praktycznie identyczny z interpretowanym przez ETPCz art. 8 Konwencji. W wyroku z 5 października 2010 r. (C-400/10 *PPU,* ECLI:EU:C:2010:582) TSUE stwierdził, że art. 7 KPP UE ma więc takie samo znaczenie i zakres, jak art. 8 ust. 1 Konwencji, z uwzględnieniem standardów jego interpretacji wynikających z orzecznictwa ETPCz. NSA w ww. uchwale II OPS 1/19 odwoływał się również do orzecznictwa ETPCz dotyczącego art. 8 Konwencji, ale – zdaniem sądu wojewódzkiego – wskazane w uchwale wyroki z lat 2014, 2015 i 2017 dotyczyły m. in. odmowy wpisania aktu urodzenia dziecka z uwagi na umowę o surogację z matką zastępczą; tego typu umowy (powiązane z odpłatną adopcją) podlegają ściganiu prawnokarnemu w Polsce zgodnie z art. 211a ustawy z 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17), a więc w sposób oczywisty należało je uznać za sprzeczne z polskim systemem prawa.

Reasumując przedstawioną w tej części argumentację dotyczącą zasadności ponownego rozważenia przedstawionego zagadnienia prawnego, przytoczone powyżej orzeczenia NSA (pytanie prejudycjalne) oraz ETPCz dowodzić mają, że istnieją uzasadnione wątpliwości co do wykładni wskazanych w zapytaniu przepisów Pasc.

2.11. W postanowieniu sądu wojewódzkiego przedstawiającym zagadnienie prawne powołano dodatkowe argumenty za podjęciem odmiennej uchwały niż przyjęta w sprawie II OPS 1/19.

Sąd wojewódzki wskazuje, że kwestia odmowy transkrypcji aktu urodzenia w obowiązującym systemie polskich przepisów wynika wyłącznie z systemowej

interpretacji art. 107 pkt 3 Pasc, uwypuklając, że w systemie prawa polskiego nie istnieje żaden przepis, który w sposób wyraźny (literalny) zakazywałby pozostawania w faktycznych związkach jednopłciowych lub też zawierania małżeństw pomiędzy osobami tej samej płci, czy też określałby tego typu działania jako sprzeczne z prawem. Powyższa konstatacja (o braku wyraźnego, prawnego zakazu związków jednopłciowych) ma mieć znaczenie, ponieważ nadal obowiązuje art. 104 ust. 5 Pasc, zgodnie z którym: „Transkrypcja jest obligatoryjna, jeżeli obywatel polski, którego dotyczy zagraniczny dokument stanu cywilnego, posiada akt stanu cywilnego potwierdzający zdarzenia wcześniejsze sporządzony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i żąda dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego lub ubiega się o polski dokument tożsamości lub nadanie numeru PESEL". O konieczności uzyskiwania transkrypcji obcych aktów stanu cywilnego przekonywać mają również komentatorzy przepisów Pasc.

2.12. Sąd wojewódzki przedstawiający zagadnienie wywodzi dalej o praktycznej konieczności posiadania przez małoletnią dokumentów wykazujących związki rodzinne z towarzyszącymi jej osobami dorosłymi, świadczyć ma o tym praktyka organów granicznych. Podkreślono, że […] akt urodzenia małoletniej nie zawiera jakichkolwiek danych, które poświadczałyby działania niezgodne z prawem. Wpisane do aktu urodzenia małoletniej – jako jej rodzice – obydwie kobiety, złożyły stosowne oświadczenie przewidziane przez prawo kraju członkowskiego UE ([…]). W ocenie sądu wojewódzkiego, polskie prawo ani nie zakazuje w sposób wyraźny tego typu związków (osób jednej płci), ani też nie traktuje ich jako sprzecznych z prawem, z zastrzeżeniem oczywiście zakazów dotyczących zawierania małżeństw z osobami małoletnimi, ubezwłasnowolnionymi, chorymi psychicznie, pozostającymi już w innym związku małżeńskim lub o zbyt bliskim stopniu pokrewieństwa (art. 10-15 K.r.i.o.), lub też sankcji karnych dotyczących określonych w tych przepisach sytuacji faktycznych.

W swym postanowieniu sąd wojewódzki podkreśla, że uczestniczki postępowania zawarły formalnie, prawnie uznany związek małżeński w innym państwie członkowskim UE. Reprezentują więc „stabilny" w rozumieniu prawa […] związek, a na ten element sprawy zwracał również uwagę ETPCz w ww. wyroku w sprawie *Przybyszewska* wskazując, że koncepcja rodziny z konieczności ewoluuje, i na obecnym etapie nie ma podstaw do uznania, że przyznanie prawnego uznania i ochrony parom tej samej płci pozostającym w stabilnym i zaangażowanym związku mogłoby samo w sobie zaszkodzić rodzinom tworzonym w tradycyjny sposób lub zagrozić ich przyszłości lub integralności. ETPCz miał wskazać przy tym (odwołując

się do swoich poprzednich orzeczeń), że zapewnienie praw parom tej samej płci samo w sobie nie pociąga za sobą osłabienia praw zapewnionych innym osobom lub innym parom (§ 120 wyroku w sprawie *Przybyszewska).*

2.13. Niezależnie od powyższych uwag, w ocenie sądu wojewódzkiego, wskazywana jako podstawa prawna odmowy transkrypcji aktu urodzenia małoletniej „sprzeczność" takiego aktu z polskim systemem prawa, może być odbierana jako negatywna ocena życia rodzinnego uczestniczek, a więc i ich dziecka, tylko z uwagi na fakt, że uczestniczki zawarły związek małżeński pomiędzy osobami tej samej płci. Ta negatywna ocena organów państwa polskiego, skutkuje praktycznymi problemami pary i małoletniej w występowaniu przed organami administracyjnymi i sądowymi, gdzie zarówno uczestniczki, jak i małoletnia zobowiązane są do podejmowania dodatkowej aktywności (np. konieczność stałego dysponowania tłumaczeniami […] aktu urodzenia; niepewność co do losów małoletniej w sytuacji śmierci jej matki biologicznej – polskiej obywatelki (na ten ostatni element skutków działania państwa polskiego zwracali również uwagę skarżący w sprawie *Przybyszewska).* Skutkiem bowiem braku polskiej transkrypcji aktu urodzenia jest przedłużająca się niepewność co do statusu małoletniej – biologiczne dziecko (okoliczność ta była bezsporna w toku postępowania) obywatelki polskiej, nie dysponuje nadal żadnym dokumentem, który potwierdzałby jej obywatelstwo, a w konsekwencji takiego działania mogą wystąpić prawne i faktyczne wątpliwości co do ochrony małoletniej jako polskiego dziecka (posiadającego potencjalnie obywatelstwo polskie). Sąd wojewódzki przywołuje, że w wydanym w niniejszej sprawie postanowieniu z 13 września 2023 r. NSA przyjął, że w przypadku poruszania się po terenie UE wystarczającym będzie wykazywanie się aktem urodzenia wydanym w […], z którego można bez przeszkód odczytać dane osobowe obojga rodziców – dwóch matek małoletniej. W ocenie sądu wojewódzkiego konieczność dodatkowego tłumaczenia […] aktu urodzenia (w warunkach polskiej praktyki – musiałoby to być tłumaczenie dokonane przez tłumacza przysięgłego) już sama w sobie stanowi o dodatkowych trudnościach w swobodzie przemieszczania się w granicach UE. W ocenie sądu występującego z zagadnieniem prawnym, nie jest oczywiste, że […] akt urodzenia małoletniej (nawet przetłumaczony przez tłumacza przysięgłego i to właściwie na kilka języków unijnych przy przekraczaniu wielu granic) z dowodem osobistym, w którym nie będzie danych osobowych dorosłej osoby towarzyszącej małoletniej – nie będzie wzbudzał pytań i wątpliwości (straż graniczna; personel lotnisk itp.).

2.14. Za istotną w sprawie sąd wojewódzki uznaje interpretację art. 8 Konwencji

dokonaną przez ETPCz w ww. sprawie *Przybyszewska* przeciwko Polsce. Sąd ten podkreślił, że Konwencja została ratyfikowana i ogłoszona, zgodnie więc z art. 91 ust. 1 Konstytucji RP stanowi część polskiego porządku prawnego i jest bezpośrednio stosowana. Korzysta ona z pierwszeństwa przed ustawą w razie kolizji z przepisami tej rangi. W doktrynie podkreśla się przy tym, że sądy krajowe powinny kierować się orzecznictwem ETPCz. Dodatkowo podkreśla się, że sąd krajowy musi uszanować, iż to sąd międzynarodowy jest uprawniony do wiążącej interpretacji Konwencji. Co więcej, wskazuje się na konieczność kierowania się zasadą przychylności wobec prawa międzynarodowego, działania w dobrej wierze, a w szczególności do poszukiwania takich interpretacji prawa krajowego, które pozostaną w harmonii ze zobowiązaniami międzynarodowymi. Pogląd ten wspierano argumentami z doktryny prawa.

2.15. Sąd przedstawiający zagadnienie prawne eksponuje, że stan faktyczny sprawy (odmowa transkrypcji aktu urodzenia z uwagi na wpisanie w akcie jako rodziców dwóch kobiet) nie był przedmiotem rozstrzygania przez ETPCz. Niemniej jednak, zdaniem tegoż sądu, ETPCz dokonał wiążącej wykładni art. 8 Konwencji w świetle mających znaczenie dla sprawy przepisów polskich. Z treści uzasadnienia zaskarżonej decyzji wynika bowiem, że organ jako jedyny przepis świadczący o sprzeczności ewentualnej transkrypcji z podstawowymi zasadami porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej wskazał art. 61^9 K.r.i.o., zgodnie z którym matką dziecka jest kobieta, która je urodziła. Dalej organ wskazał, że kolejne przepisy K.r.i.o. wymieniają jako ojca zawsze mężczyznę. W konsekwencji, zdaniem organu: „Żaden z obowiązujących w Polsce przepisów prawa nie przewiduje możliwości wpisania do treści aktu urodzenia dziecka obok matki, drugiej kobiety". Nie zostały więc – zdaniem sądu wojewódzkiego – przywołane w zaskarżonej decyzji jakiekolwiek przepisy zabraniające w sposób literalny zawierania małżeństw pomiędzy osobami tej samej płci lub też wykluczające w sposób wyraźny transkrypcję takich aktów urodzenia, w których wpisane byłyby, jako rodzice, osoby tej samej płci.

2.16. Sąd wojewódzki zauważa, że obok praw dziecka chronionych art. 8 Konwencji, w sprawie powinien zostać również rozważony sposób interpretacji polskich przepisów Pasc w kontekście gwarancji przewidzianych przez art. 24 KPP UE, z których wynika m. in. nakaz uwzględniania we wszystkich działaniach władz publicznych najlepszego interesu dziecka, a także prawa każdego dziecka do utrzymywania stałego, osobistego związku i bezpośredniego kontaktu z obojgiem rodziców, chyba że jest to sprzeczne z jego interesami. Sądowi wojewódzkiemu nie

jest znane orzecznictwo ETPCz, które analizowałoby w sposób szczegółowy zakres koniecznej ochrony, do jakiej zobowiązane jest państwo polskie w świetle ww. art. 24 ust. 3 KPP UE w sytuacji, gdy akt urodzenia małoletniego dziecka, sporządzony zgodnie z przepisami państwa, w którym dziecko się urodziło, wymienia dwie kobiety, jako osoby, które zawarły formalnie uznawany przez to państwo związek. Sąd wojewódzki zwraca uwagę, że realizacja powyższego prawa dziecka może napotkać istotne trudności, w sytuacji gdy z uwagi na brak polskiej transkrypcji aktu urodzenia – małoletnia (lub też wpisana w […] akcie urodzenia druga z kobiet, jako matka B) nie będzie w stanie wyegzekwować w kontaktach z polskimi organami lub sądami, że jest osobą uprawnioną do utrzymywania rodzinnej więzi afiliacyjnej w rozumieniu ww. art. 24 ust. 3 KPP UE. Sąd przedstawiający zagadnienie prawne uznał, że skoro z przytoczonych przezeń orzeczeń NSA i ETPCz wynikają wątpliwości co do sposobu rozumienia przepisów krajowych w przypadku par dorosłych osób tej samej płci, to tym bardziej wątpliwości te mogą dotyczyć dziecka takiej pary, jednak podkreślając, że nie budziło wątpliwości stron postępowania, że ewentualna transkrypcja aktu urodzenia nie kreuje prawa wymienionych w tym akcie osób (tej samej płci) do domagania się zawarcia związku małżeńskiego w świetle prawa polskiego.

2.17. W podsumowaniu uzasadnienia postanowienia III SA/Kr 1217/19 uznano, że przedstawienie zagadnienia prawnego stanowi optymalny sposób postępowania w danej sprawie – starający się godzić obowiązek związania uchwałą sądu krajowego wskazującą na jedną z dopuszczalnych w sprawie interpretacji przepisów Pasc, a późniejszą argumentacją, zarówno NSA, jak i ETPCz, wskazując na postępującą ewolucję wykładni prawa zaprezentowanej w ww. uchwale. Podkreślono znaczenie zasady nakładającej na wszystkie organy państw członkowskich obowiązek zapewnienia pełnej skuteczności poszczególnych norm prawa Unii, z której wynika, że fakt powoływania się przez państwo członkowskie na przepisy prawa krajowego, choćby rangi konstytucyjnej, nie może naruszać jedności i skuteczności prawa Unii (wyrok TSUE z dnia 11 stycznia 2024 r. w sprawie C-537/22, *Global Ink Trade Kft*, ECLI:EU:C:2024:6, pkt 23 i powołane tam orzecznictwo). Sąd zwracający się z zagadnieniem prawnym nie odstąpił od zastosowania się do uchwały II OPS 1/19, do czego został zobowiązany ww. postanowieniem z 13 września 2023 r., II OZ 454/23, ani też nie wystąpił z kolejnym zapytaniem do TSUE – ponieważ uznał, że przedstawiona argumentacja w niniejszym postanowieniu może zostać ponownie rozważona przez Naczelny Sąd Administracyjny. Z uwagi na powyższe i wobec zaistnienia wątpliwości co do wykładni dokonanej w uchwale II OPS 1/19, w świetle

późniejszego orzecznictwa przedstawionego w postanowieniu, a także dodatkowych argumentów dotyczących interpretacji art. 8 Konwencji w zw. z art. 24 KPP UE, WSA w Krakowie postanowił jak w sentencji swego postanowienia, na podstawie art. 269 § 1 w zw. z art. 187 § 1 Ppsa.

3.1. 25 listopada 2025 r. zapadło orzeczenie TSUE w sprawie C-713/23, w której skład orzekający NSA wystąpił postanowieniem z 8 listopada 2023 r., II OSK 216/21, z zapytaniem prejudycjalnym.

Udzielając odpowiedzi w przywołanym wyroku TSUE stwierdził, co następuje: „Art. 20 i art. 21 ust. 1 TFUE, odczytywane w świetle art. 7 i art. 21 ust. 1 Karty, należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie uregulowaniom państwa członkowskiego, które ze względu na to, iż prawo tego państwa członkowskiego nie dopuszcza małżeństw osób tej samej płci, nie zezwalają na uznanie małżeństwa legalnie zawartego przez dwóch mających tę samą płeć obywateli wspomnianego państwa członkowskiego w trakcie korzystania z przysługującej im swobody przemieszczania się i pobytu w innym państwie członkowskim, w którym rozwinęli oni lub umocnili życie rodzinne, ani na transkrypcję w tym celu aktu małżeństwa do rejestru stanu cywilnego tego pierwszego państwa członkowskiego, w sytuacji gdy transkrypcja ta jest jedynym przewidzianym przez to państwo środkiem umożliwiającym takie uznanie”.

3.2. W uzasadnieniu wyroku C-713/23 Trybunał zwrócił uwagę na konsekwencje posiadania statusu obywatela Unii, z którym wiąże się szereg praw, m. in. prawo do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, z zastrzeżeniem ograniczeń i warunków ustanowionych w traktacie i środków przyjętych w celu ich stosowania oraz prawo do tego, by prowadzili swoje życie rodzinne zarówno w przyjmującym państwie członkowskim, jak i w państwie członkowskim, którego przynależność państwową posiadają, ciesząc się w nim obecnością u swego boku członków rodziny, w tym małżonka. Co się tyczy sytuacji dwóch obywateli Unii, którzy prowadzą wspólne życie w przyjmującym państwie członkowskim i zawarli w nim małżeństwo zgodnie z prawem tego ostatniego państwa członkowskiego, skuteczność (*effet utile*) praw, które obywatele ci wywodzą z art. 21 ust. 1 TFUE, wymaga tym bardziej, by obywatele ci mogli mieć pewność, że będą mogli kontynuować w państwie członkowskim, z którego pochodzą, życie rodzinne, które rozwinęli lub umocnili w przyjmującym państwie członkowskim, w szczególności w wyniku zawarcia przez nich małżeństwa.

Trybunał przyznał, że w obecnym stanie prawa Unii normy dotyczące małżeństwa należą do kompetencji państw członkowskich, a prawo Unii nie może naruszać tej kompetencji, co oznaczać ma, że państwa członkowskie mają zatem swobodę w zakresie wprowadzenia w ich prawie krajowym małżeństwa dla osób tej samej płci. Jednakże każde państwo członkowskie powinno wykonywać tę kompetencję zgodnie z prawem Unii, a w szczególności zgodnie z postanowieniami TFUE dotyczącymi swobody przemieszczania się i przebywania na terytorium państw członkowskich przyznanej każdemu obywatelowi Unii, uznając w tym celu stan cywilny ustalony w innym państwie członkowskim zgodnie z prawem tego państwa.

Trybunał uwypuklił, że odmowa uznania przez organy państwa członkowskiego, którego przynależność państwową posiada dwóch obywateli Unii tej samej płci, małżeństwa zawartego przez nich zgodnie z prawem na podstawie procedur przewidzianych w tym celu w innym państwie członkowskim, w którym ci obywatele Unii skorzystali z przysługującej im swobody przemieszczania się i pobytu, może stanowić przeszkodę w wykonywaniu prawa ustanowionego w art. 21 TFUE, ponieważ taka odmowa może spowodować dla nich poważne niedogodności na płaszczyźnie administracyjnej, zawodowej i prywatnej. W szczególności taka odmowa uniemożliwia wspomnianym obywatelom Unii, którzy rozwinęli lub umocnili życie rodzinne w trakcie pobytu w przyjmującym państwie członkowskim, mieszkając w nim jako osoby pozostające w związku małżeńskim, kontynuowanie tego życia rodzinnego z jednoczesnym korzystaniem z tego statusu prawnego, pewnego i skutecznego wobec osób trzecich, oraz zmusza ich do życia jako osoby stanu wolnego po powrocie do państwa członkowskiego pochodzenia. Trybunał uznał, że w braku uznania tego małżeństwa w państwie członkowskim pochodzenia istnieje konkretne ryzyko, że owi obywatele napotkają poważne utrudnienia w organizacji życia rodzinnego w ramach powrotu do tego państwa członkowskiego, ponieważ w wielu działaniach życia codziennego, zarówno w sferze publicznej, jak i w sferze prywatnej, nie mają oni możliwości powoływania się na swój stan małżeński, który niemniej jednak został legalnie ustanowiony w przyjmującym państwie członkowskim. Wynika stąd, że odmowa uznania przez organy państwa członkowskiego małżeństwa dwóch obywateli Unii tej samej płci zawartego podczas ich pobytu w innym państwie członkowskim stanowi przeszkodę w wykonywaniu ustanowionego w art. 21 ust. 1 TFUE prawa tych obywateli Unii do swobodnego przemieszczania się i przebywania na terytorium państw członkowskich. Odmowa taka będzie bowiem skutkowała tym, że wspomniani obywatele Unii zostaną pozbawieni możliwości powrotu do państwa członkowskiego,

którego są obywatelami, w celu kontynuowania tam życia rodzinnego rozwiniętego lub umocnionego w przyjmującym państwie członkowskim. Jednakże zgodnie z utrwalonym orzecznictwem ograniczenie swobodnego przemieszczania się osób, które jest niezwiązane z przynależnością państwową zainteresowanych osób, może być uzasadnione, jeżeli opiera się na obiektywnych względach interesu ogólnego, oraz jeżeli jest proporcjonalne do uzasadnionego celu realizowanego przez prawo krajowe. Ponadto, jeżeli przyjęty przez państwo członkowskie środek, który ogranicza podstawową swobodę gwarantowaną przez TFUE, jest uzasadniony nadrzędnym względem interesu ogólnego uznanym przez prawo Unii, środek taki należy uznać za środek stosowania prawa Unii w rozumieniu art. 51 ust. 1 Karty, wobec czego powinien on być zgodny z prawami podstawowymi zapisanymi w Karcie.

3.3. W następstwie powyższego wyroku TSUE, NSA, uwzględniając wiążącą wykładnię przepisów traktatowych w następstwie swego pytania prejudycjalnego, wyrokiem z 20 marca 2026 r., II OSK 216/21 (CBOSA.nsa.gov.pl), uchylił – oddalający skargę – wyrok WSA w Warszawie z 1 lipca 2020 r., IV SA/Wa 2982/19 oraz decyzję Wojewody […] i utrzymaną nią w mocy decyzję Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w przedmiocie odmowy przeniesienia do rejestru stanu cywilnego w drodze transkrypcji zagranicznego aktu małżeństwa, oraz zobowiązał Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego do przeniesienia do rejestru stanu cywilnego w drodze transkrypcji aktu małżeństwa w oznaczonym terminie. W wyroku tym wyeksponowano, że przeniesienie do rejestru stanu cywilnego w drodze transkrypcji, na podstawie art. 104 ust. 1 Pasc, zagranicznego aktu małżeństwa osób tej samej płci, zawartego legalnie w państwie członkowskim Unii Europejskiej, w którym zostało ukształtowane i rozwinięte życie rodzinne, w ustawodawstwie polskim stanowi jedyny, skuteczny sposób uznania tego małżeństwa, niepowodujący nadmiernych utrudnień i niedogodności przy wykonywaniu przez obywateli Unii prawa przyznanego w art. 21 ust. 1 TFUE.

W wyroku II OSK 216/21 stwierdzono ponadto, że uznanie małżeństwa legalnie zawartego za granicą przez przeniesienie do polskiego rejestru stanu cywilnego w drodze transkrypcji aktu małżeństwa nie narusza zasad konstytucyjnych i nie koliduje z instytucją małżeństwa w polskim porządku prawnym. Dotychczasowa wykładnia pojęcia „podstawowych zasad porządku prawnego”, wynikająca z art. 107 pkt 3 Pasc, utrwalona w praktyce administracyjnej i przyjęta w orzecznictwie sądowym, stanowiąca fundament odmowy dokonania transkrypcji zagranicznego aktu małżeństwa osób tej samej płci, musi ulec modyfikacji. Czym innym jest możliwość

zawarcia w Polsce małżeństwa jako związku mężczyzny i kobiety, przewidziana w art. 1 § 1 K.r.i.o., czym innym zaś uznanie (obowiązek uznania) małżeństwa zawartego przez osoby tej samej płci w trakcie wykonywania prawa przewidzianego w art. 21 ust. 1 TFUE.

W dalszych motywach wyroku II OSK 216/21 opowiedziano się za tym, że istnieją wystarczające podstawy do przyjęcia, że przeniesienie do rejestru stanu cywilnego w drodze transkrypcji, na podstawie art. 104 ust. 1 Pasc, zagranicznego aktu małżeństwa osób tej samej płci, zawartego legalnie w państwie członkowskim UE, w którym zostało ukształtowane ich życie rodzinne, w ustawodawstwie polskim stanowi jedyny, skuteczny sposób uznania tego małżeństwa, niepowodujący nadmiernych utrudnień i niedogodności przy wykonywaniu przez obywateli Unii prawa przyznanego w art. 21 ust. 1 TFUE. Zdaniem orzekającego składu NSA, nie do odparcia okazał się zarzut naruszenia przepisu art. 107 pkt 3 Pasc przez jego niewłaściwe zastosowanie. Stanowiło to konsekwencję wyprowadzenia błędnych wniosków z normatywnej treści art. 18 Konstytucji RP oraz art. 1 § 1 Pasc przypisując im decydujące, rozstrzygające znaczenie dla odmowy uznania zagranicznego małżeństwa osób tej samej płci i przeniesienia aktu małżeństwa do rejestru stanu cywilnego w drodze transkrypcji z uwagi na klauzulę porządku publicznego. W tym kontekście także zarzut dotyczący naruszenia art. 104 ust. 5 Pasc przez niezastosowanie tego przepisu uznano za uzasadniony, skoro brak było usprawiedliwionych podstaw do powoływania się na klauzulę porządku publicznego.

4.1. Pismem z 16 października 2026 r., uczestniczki – K. S. i S. D. – wniosły o odstąpienie od stanowiska wyrażonego w uchwale siedmiu sędziów NSA z 2 grudnia 2019 r., II OPS 1/19, i podjęcie nowej uchwały o treści: 1. Przepis art. 104 ust 5 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2026 r., poz. 393) w związku z art. 7 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. Prawo prywatne międzynarodowe (Dz. U. z 2023 r, poz. 503) dopuszcza transkrypcję zagranicznego aktu urodzenia dziecka, w którym jako rodzice wpisane są osoby tej samej płci; 2. Dopuszczalność transkrypcji zagranicznego aktu urodzenia dziecka, w którym jako rodzice wpisane są osoby tej samej płci, obejmuje wpisanie danych obojga rodziców do rubryk określających rodziców dziecka w polskich rejestrach państwowych, w tym w rejestrze stanu cywilnego oraz rejestrze PESEL. W w/w piśmie wskazano, że postanowienie III SA/Kr 1217/19 zapadło w sprawie odmowy transkrypcji […] aktu urodzenia dziewczynki urodzonej w dniu […] lipca 2018 r., w którym jako rodziców wskazano dwie matki. W sprawie tej samej dziewczynki zapadł prawomocny wyrok

NSA z 22 maja 2025 r. (sygn. akt II OSK 2155/22) oddalający skargę kasacyjną od wyroku WSA w Warszawie z dnia 11 kwietnia 2022 r. (sygn. akt IV SA/Wa 8/22) w sprawie dotyczącej wydania dowodu osobistego. W piśmie wskazuje się na praktykę stosowania uchwały NSA z 2 grudnia 2019 r., w której nie dopuszczono dokonywania transkrypcji aktów urodzenia, w których jako rodziców wskazano dwie osoby tej samej płci, w uzasadnieniu wyrażając pogląd, że dokumenty tożsamości powinny być wydawane dzieciom na podstawie zagranicznych aktów urodzenia. Wnoszące pismo naprowadzają, że organy administracji – z wyjątkiem Prezydenta W. – odmawiają wydawania dowodów osobistych i paszportów z powodu braku transkrypcji aktu urodzenia. Podzielając wyrażoną w postanowieniu sądu wojewódzkiego potrzebę podjęcia nowej uchwały, uwypukla się – szczegółowo je przytaczając – orzecznictwo TSUE i ETPCz, które dotyczyć ma problematyki związanej z zagadnieniem wywołanym wnioskiem WSA w Krakowie. Wskazano także na najnowsze orzecznictwo NSA w sprawach dotyczących transkrypcji aktu małżeństwa osób tej samej płci. W piśmie uczestniczek rozwinięto argumentację za podjęciem uchwały w proponowanym w nim brzmieniu.

4.2. Pismem z 20 października 2026 r. Stowarzyszenie K. […] […] ([…]) złożyła opinię *amicus curiae*. Stowarzyszenie, naprowadzając w kwestii swego statusu i zakresu działalności, jak również uwypuklając ogólnie sytuację prawną dzieci wychowanych w związkach osób tej samej płci, przedstawiło wyniki badań odnośnie sytuacji społecznej tzw. tęczowych rodzin w Polsce. W opinii przywołano orzeczenia ETPCz i TSUE dotyczące problematyki ochrony życia rodzinnego osób tej samej płci tworzących rodzinę, pojęcia „małżonka” w tego typu związkach, odniesiono się także do charakteru transkrypcji jako wiernym i literalnym przeniesieniu treści zagranicznego dokumentu do polskiego rejestru. Zwrócono także uwagę na wymiar społeczny i psychiczny braku formalnego uznania prawnego rodziny, w której wychowane są dzieci przez osoby tej samej płci, uwypuklając również standardy ochrony praw człowieka w kontekście pary jednopłciowej z dziećmi oraz w kontekście samego dziecka. W piśmie zaprezentowano ponadto analizę porównawczą, odnosząc się do sprawy „Baby Sara” (C-490/20, V.M.A. przeciwko Stolichna obshtina, rayon „Pancharevo”). Konkludując, Stowarzyszenie […] stoi na stanowisku, że art. 104 ust. 5 i art. 107 pkt 3 Pasc, wykładane w zgodzie z Konstytucją RP, EKPC, Konwencją o prawach dziecka i prawem Unii Europejskiej, dopuszczają transkrypcję zagranicznego aktu urodzenia dziecka, w którym jako rodzice wpisane są osoby tej samej płci, a „założenie uchwały II OPS 1/19 nie sprawdziło się”. W związku z powyższym […] stoi

na stanowisku, że przepisy Prawa publicznego międzynarodowego dopuszczają transkrypcję zagranicznego aktu urodzenia dziecka, w którym jako rodzice wpisane są osoby tej samej płci; okoliczność ta nie stanowi sama przez się podstawy odmowy transkrypcji z powodu sprzeczności z podstawowymi zasadami porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej.

4.3. Pismem z 27 października 2026 r. Rzecznik Praw Obywatelskich (RPO) wniósł o podjęcie przez skład siedmiu sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego uchwały o treści: „Przepis art. 104 ust. 5 i art. 107 pkt 3 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2026 r. poz. 393) dopuszcza transkrypcję zagranicznego aktu urodzenia dziecka, w którym jako rodzice wpisane są osoby tej samej płci”.

W w/w piśmie RPO przywołał okoliczności sprawy, zapadające rozstrzygnięcia organów oraz sądów, podzielając stanowisko sądu wojewódzkiego przedstawiającego zagadnienie prawne. Uwypuklono także stanowisko NSA zaprezentowane m. in. w wyroku z dnia 7 maja 2026 r., II OSK 1075/23, w którym stwierdzono, że transkrypcja aktu małżeństwa osób tej samej płci nie jest sprzeczna z podstawowymi zasadami polskiego porządku prawnego, a dotychczasowa wykładnia klauzuli porządku publicznego pomijała zasady równości, godności człowieka oraz ochrony życia rodzinnego i prywatnego wynikające z Konstytucji i umów międzynarodowych ratyfikowanych przez Polskę. W ocenie Rzecznika istotne znaczenie ma wyrok ETPCz z 2 czerwca 2026 r. w sprawie A.P. i R.P. przeciwko Polsce (skarga nr 1298/19). Rzecznik zrekapitulował zasadnicze motywy tegoż wyroku, w którym wskazywano, odmawiając transkrypcji aktu urodzenia małoletniego obywatela polskiego z tego względu, że w jego akcie urodzenia wpisano dwie osoby tej samej płci jako jego rodziców, iż organy krajowe dokonują rozróżnienia opartego wyłącznie lub w decydującym stopniu na okolicznościach związanych z jego urodzeniem w rodzinie tworzonej przez osoby tej samej płci oraz z orientacją seksualną jego rodziców. Takie zróżnicowanie jest natomiast niedopuszczalne w świetle EKPCz, stanowiąc naruszenie zakazu dyskryminacji w związku z obowiązkiem poszanowania życia prywatnego dziecka.

W piśmie procesowym RPO eksponowano kwestię klauzuli porządku publicznego, jako determinującą wydanie decyzji odmawiającej transkrypcji zagranicznego aktu urodzenia dziecka w sprawie wywołanej wnioskiem sądu wojewódzkiego o podjęcie tzw. uchwały przełamującej, a ponadto determinującej samą treść uchwały II OPS 1/19. Zdaniem Rzecznika stanowisko NSA wyrażone w

uchwale II OPS 1/19 nie bierze pod uwagę konsekwencji odmowy transkrypcji aktu urodzenia dla prawa do poszanowania życia prywatnego dziecka oraz jego najlepszego interesu, ani dla prawa do niebycia dyskryminowanym. Tym samym powołanie się w przedmiotowej uchwale na sprzeczność takiej transkrypcji z podstawowymi zasadami porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej nie jest zasadne. W ocenie Rzecznika konieczna jest rewizja dotychczasowego sposobu wykładni i stosowania art. 107 pkt 3 Pasc w sprawach dotyczących transkrypcji zagranicznych aktów urodzenia, w których jako rodziców wskazano osoby tej samej płci. W świetle przywołanych argumentów, w tym wyłożonych w wyroku ETPCz w sprawie A.P. i R.P. przeciwko Polsce oraz – *mutatis mutandis* – w wyroku NSA z 7 maja 2026 r., II OSK 1075/23, przepis ten należy wykładać w ten sposób, że transkrypcja zagranicznego aktu urodzenia, w którym jako rodziców wskazano osoby tej samej płci nie jest sprzeczna z podstawowymi zasadami porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej.

4.4. Pismem z 26 października 2026 r. Stowarzyszenie M. […] […] ([…]) z siedzibą w W., zgłosiło swój udział i wniosło o dopuszczenie jej jako organizacji społecznej do udziału w postępowaniu, powołując się na swój statut i przedmiot sprawy, zastrzegając iż szczegółowe stanowisko zajmie w odrębnym piśmie procesowym.

4.5. Pismem z 27 października 2026 r. H. Fundacja […] […] ([…]) zgłosiła swój udział i wniosła o dopuszczenie jej jako organizacji społecznej do udziału w postępowaniu, powołując się na swój statut i przedmiot sprawy nadmieniając, że była dopuszczona do udziału w sprawie, w której zapadła uchwała II OPS 1/19. Zastrzeżono, iż szczegółowe stanowisko Fundacja zajmie w odrębnym piśmie procesowym.

4.6. Wnioskiem z 27 października 2026 r. Stowarzyszenie L. w W. zgłosiło swój udział i wniosło o dopuszczenie go jako organizacji społecznej do udziału w postępowaniu, powołując się na swój statut i przedmiot sprawy. Wyszczególniono przedmiot działania tej organizacji, ustalenia statutowe tej organizacji społecznej i wywodzono, że za udziałem w postępowaniu tego Stowarzyszenia przemawia ponadto interes społeczny. Zastrzeżono, iż szczegółowe stanowisko Stowarzyszenie zajmie w odrębnym piśmie procesowym.

4.7. W piśmie procesowym z 29 października 2026 r. stanowisko w sprawie zajął Prokurator delegowany do Prokuratury Krajowej P. S., wyznaczony do sprawy II OPS 1/24 przez Zastępcę Prokuratora Generalnego. Prokurator ten wniósł o podjęcie

uchwały o następującej treści: „Przepisy art. 104 ust. 5 i art. 107 pkt 3 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. 2026 r. poz. 393) dopuszczają transkrypcję zagranicznego aktu urodzenia dziecka, w którym jako rodzice wpisane są osoby tej samej płci.”

Uzasadniając swoje stanowisko prokurator zrekapitulował okoliczności faktyczne i prawne, na tle których WSA w Krakowie wystąpił z zagadnieniem prawnym, zgadzając się, iż po wydaniu uchwały z dnia 2 grudnia 2019 r., II OPS 1/19, orzecznictwo zarówno NSA, jak i ETPCz ewoluowało w ten sposób, że w wydanych rozstrzygnięciach zaprezentowano nowe argumenty prawne, które wymagają ponownego rozważenia zagadnienia prawnego budzącego poważne wątpliwości w zakresie określonym w sentencji postanowienia (sądu występującego z zagadnieniem prawnym). W stanowisku przywołano istotę transkrypcji zagranicznego aktu stanu cywilnego, nadto – odnosząc się do enumeratywnie wskazanych przepisów Konstytucji RP, uznaje się, iż odmawianie rodzicom dziecka transkrypcji zagranicznego aktu urodzenia do polskiego rejestru stanu cywilnego tylko z tego powodu, że jako rodzice wpisane zostały do tego aktu osoby tej samej płci, z powołaniem się na klauzulę porządku publicznego, pozostaje w kolizji z zakazem niedyskryminacji w życiu społecznym, w tym z powodu płci i orientacji seksualnej. W ocenie prokuratora nie sposób się obecnie zgodzić z tą konstatacją uchwały II OPS 1/19, że odmowa dokonania transkrypcji z powodu naruszenia zasad polskiego porządku prawnego nie jest równoznaczna z naruszeniem konstytucyjnego i międzynarodowego obowiązku władz publicznych do uwzględnienia najlepszego interesu dziecka, chociażby z uwagi na fakt, że konsekwencją tego stanu rzeczy może być sytuacja, w której dziecku wydany zostanie dowód osobisty z wpisanym imieniem tylko jednego rodzica. To z kolei może faktycznie ograniczyć swobodę przemieszczania się, ale także przejawia się między innymi w możliwości uzyskiwania rożnego rodzaju dokumentów, świadczeń czy też kształtowania stosunków prawnych.

W ocenie prokuratora, stanowisko wyrażone przez Naczelny Sąd Administracyjny w uchwale z dnia 2 grudnia 2019 r. o sygn. akt II OPS 1/19 winno ulec zmianie, a za właściwy przyjąć należy pogląd, zgodnie z którym przepisy art. 104 ust. 5 i art. 107 pkt 3 Pasc dopuszczają transkrypcję zagranicznego aktu urodzenia dziecka, w którym jako rodzice wpisane są osoby tej samej płci.

4.8. W piśmie procesowym z 31 października 2026 r. zgłaszające się organizacje społeczne: H., M. i Stowarzyszenie L., zajęły wspólne stanowisko w sprawie.

W pierwszej kolejności wskazywano na trudności „w stosowaniu uchwały II OPS 1/19”, przywołując w tym względzie praktykę działania organów administracji publicznej (z wyjątkiem Prezydenta […]. W., który wydaje dokumenty i nadaje numery PESEL dzieciom par jednopłciowych), ignorujących także wytyczne Departamentu Spraw Obywatelskich MSWiA. Do organizacji zgłaszają się rodziny, które spotykają się z nieufnością ze strony krajowych i zagranicznych podmiotów publicznych i prywatnych dotyczących tożsamości dziecka, prawidłowości składanych przez rodzinę oświadczeń czy kompletności danych dziecka, ze względu na konieczność posługiwania się zagranicznym aktem urodzenia (z dwójką rodziców) i polskim dowodem osobistym (z jedynym rodzicem). Zniechęca to rodziny do korzystania z prawa do swobodnego przemieszczania się, gdyż naraża je na stałe ryzyko tłumaczenia się ze swojej sytuacji rodzinnej oraz ujawniania orientacji seksualnej rodziców, co narusza ich prawo do prywatności i ochrony życia rodzinnego. Organizacje wskazują dalej, że od podjęcia uchwały II OPS 1/19, prawne uznawanie rodzicielstwa par tej samej płci w Europie i na świecie wyraźnie się upowszechniło, wedle szacunków liczba dzieci wychowywanych w Polsce w tzw. rodzinach tęczowych liczy kilkadziesiąt tysięcy. W ocenie występujących organizacji kluczową kwestią, która powinna być wzięta pod uwagę podczas rozpatrywania sprawy i udzielania odpowiedzi na zagadnienie prawne jest wzgląd na prawa dziecka wynikające m. in. z Konstytucji RP, Konwencji o Prawach Dziecka, EKPC oraz prawa europejskiego. Uwypuklono znaczenie w tym kontekście przepisów Konstytucji RP, zgodnie z którymi władze zobowiązane są do zapewnienia ochrony dzieciom (art. 72 ust. 1), szczególnej opieki zdrowotnej (art. 68 ust. 5) czy poszanowania prawa do nauki (art. 70 ust. 1). Przywołano także przepisy art. 3 Konwencji o Prawach Dziecka. W tym ostatnim przypadku rozwinięto argumentację odnośnie pojęcia „najlepszego interesu dziecka” oraz kwestii dyskryminacji rodzin tworzonych przez osoby tej samej płci, w tym dzieci wychowywanych w takich rodzinach. Organizacje zgadzają się z sądem wojewódzkim występującym z zagadnieniem prawnym, że jednym z istotnych argumentów przemawiających za koniecznością zmiany stanowiska wyrażonego w uchwale z 2 grudnia 2019 r., II OPS 1/19, jest wzgląd na prawo unijne i ewolucja orzecznictwa TSUE. W tym zakresie eksponuje się w piśmie procesowym organizacji oznaczone wyimki z postanowienia TSUE z 22 czerwca 2022 r., sygn. C- 2/21 oraz wyroku z 25 listopada 2025 r. sygn. C-713/23. Biorąc pod uwagę wykładnię prawa unijnego dokonaną przez TSUE, organizacje stwierdzają, że konieczne jest uznanie rodzicielstwa osób tej samej płci uwidocznionego w zagranicznym akcie urodzenia.

Przy czym uznanie to nie może się ograniczać tylko i wyłącznie do wydania odpowiednich dokumentów podróży gwarantujących możliwość poruszania i pobytu na terytorium UE z każdym z rodziców, aby korzystanie z tych praw miało charakter efektywny i realny, to konieczne jest uznanie tego rodzicielstwa w taki sposób, że pielęgnowanie wynikających z tego rodzicielstwa więzi rodzinnych będzie możliwe z podobną intensywnością (i ochroną) w całej UE; w realiach niniejszej sprawy uznanie rodzicielstwa obojga rodziców musi zakładać, że więź filiacyjna ustanowiona w jednym z państw członkowskich UE będzie respektowana nie tylko teoretycznie i abstrakcyjnie, ale w sposób praktyczny przez dokonanie transkrypcji, a w jej konsekwencji wydanie odpisu polskiego aktu urodzenia, jest gwarancją zabezpieczającą przed uznaniowymi i arbitralnymi sytuacjami, w których więź rodzicielska wynikająca z zagranicznego aktu urodzenia (nawet wspartego tłumaczeniem przysięgłym takiego aktu) byłaby kwestionowana przez podmioty publiczne i prywatne.

Organizacje podkreślają znaczenie wyroku ETPCz z 2 lipca 2026 r. w sprawie A.P. i R.P. przeciwko Polsce (skarga nr 1298/19), choć w wyroku tym przyznano, że oceniany był stan prawny sprzed podjęcia uchwały II OPS 1/19, to przywołane w powoływanym wyroku wywody pozwalać mają na wniosek, że model przyjęty w cyt. uchwale NSA z 2 grudnia 2019 r. nie spełniać ma standardu wynikającego z art. 8 i art. 14 Konwencji. Umożliwienie dokonania transkrypcji aktu urodzenia dziecka, w którym jako rodzice wskazane są osoby tej samej płci, uwzględniać będzie międzynarodowy standard ochrony praw człowieka.

Przywołując orzecznictwo TSUE oraz NSA, w tym dotyczące transkrypcji aktów małżeństwa osób tej samej płci, zawartych za granicą, organizacje wywodzą, że dokonanie transkrypcji aktu urodzenia, w którym jako rodzice figurują dwie osoby tej samej płci nie może być uznane za sprzeczne z podstawowymi zasadami porządku prawnego. Uznanie takiego rodzicielstwa nie może zagrozić porządkowi publicznemu państwa członkowskiego i w związku z tym jest obowiązkiem tego państwa. Wpisanie do polskich ksiąg stanu cywilnego zagranicznego aktu urodzenia, w którym jako rodzice wskazane są dwie osoby tej samej płci, nie jest równoznaczne z wprowadzeniem rodzicielstwa dla związków jednopłciowych we własnym prawie krajowym.

4.9. W piśmie z 2 listopada 2026 r. zespół badawczy projektu […] z Wydziału […] U. W. przekazał opinię przyjaciela sądu (*amicus curiae*), w której przedstawił wyniki badań socjologicznych i psychologicznych dotyczących sytuacji dzieci

wychowywanych przez pary osób tej samej płci w Polsce oraz skutków odmowy transkrypcji zagranicznego aktu urodzenia dla dobra dziecka. W opinii tej wskazano, że z perspektywy nauk społecznych odmowa transkrypcji nie służy dobru dziecka. Pozbawia dziecko prawnego potwierdzenia więzi z jednym z dwojga rodziców, z którymi żyje od urodzenia, i naraża tę więź na zerwanie w razie śmierci matki biologicznej lub rozstania rodziców.

4.10. W piśmie z 3 listopada 2026 r. Fundacja O. […] przedstawiła następującą opinię: art. 104 ust. 5 i art. 107 pkt 3 Pasc nie dopuszcza transkrypcji zagranicznego aktu urodzenia dziecka, w którym jako rodzice wpisane są osoby tej samej płci. Przedstawiająca w/w opinię Fundacja opowiada się „za udzieleniem na przedstawione zagadnienie prawne odpowiedzi negatywnej**,** zbieżnej ze stanowiskiem uchwały składu siedmiu sędziów NSA z 2 grudnia 2019 r., II OPS 1/19, mającej moc zasady prawnej”. Wskazuje się dalej, że – w porównaniu do stanu prawnego z chwili podejmowania w/w uchwały – nie uległ zmianie stan normatywny. Orzeczenia wskazywane przez pytający sąd jako nowe argumenty prawne nie zmieniają i nie mogą zmienić obowiązującego w Polsce prawa. Orzecznictwo ETPCz z 2023 r. (Fedotova, Przybyszewska) dotyczy instytucjonalizacji pożycia osób dorosłych, a nie filiacji i rejestracji urodzeń, i nie formułuje obowiązku transkrypcji; orzecznictwo TSUE samo zaś potwierdza, że stan cywilny oraz normy dotyczące małżeństwa i pochodzenia dziecka należą do kompetencji państw członkowskich, a transkrypcja nie jest konieczna ani do wydania dziecku dokumentów, ani do wykonywania swobody przemieszczania się. W postanowieniu z 24 czerwca 2022 r., C-2/21 - wydanym w odpowiedzi na pytanie prejudycjalne zadane w sprawie, na tle której przedstawiono niniejsze zagadnienie - TSUE przesądził, że transkrypcja nie jest z perspektywy prawa Unii konieczna. Zdaniem Fundacji O. […], odstąpienie od uchwały oznaczałoby wprowadzenie do polskiego rejestru stanu cywilnego - będącego publicznym rejestrem o skutkach materialnoprawnych (art. 3 Pasc) - fikcji pochodzenia dziecka od dwóch kobiet, sprzecznej z zasadą *mater semper certa* est (art. 61^9 K.r.i.o.), z systemowym ujęciem filiacji (pochodzenia dziecka) w prawie polskim oraz z art. 18 Konstytucji RP, a zarazem „otwarcie kanału bezrefleksyjnego „importu” do polskiego porządku prawnego treści obcych rejestrów, w tym będących rezultatem kontrowersyjnych umów tzw. macierzyństwa zastępczego.

W dalszych motywach tej opinii wskazuje się, że transkrypcja aktu urodzenia wskazującego jako rodziców dwie kobiety wytworzyłaby zatem w polskim rejestrze wyłączny dowód pochodzenia dziecka od dwóch kobiet - stanu rzeczy, którego polskie

prawo rodzinne, podobnie jak natura, nie zna i który pozostaje w sprzeczności z zasadą, że matką dziecka jest kobieta, która je urodziła, oraz z całym systemowym ujęciem filiacji (pochodzenia dziecka). Fundacja O. […] zwraca uwagę na kontekst po przedstawieniu zagadnienia, w tym na orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z 28 lipca 2026 r., U 2/26, w przedmiocie stwierdzenia niezgodności z Konstytucją RP rozporządzenia Ministra Cyfryzacji z 22 maja 2026 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wzorów dokumentów wydawanych z zakresu rejestracji stanu cywilnego (Dz. U. poz. 667) w zakresie, w jakim umożliwia ono formalizację w polskich aktach stanu cywilnego związku innego niż związek kobiety i mężczyzny. Co się tyczy wyroku TSUE z 25 listopada 2025 r., C-713/23, to w ocenie Fundacji nie rozstrzyga on kwestii tożsamej z przedstawionym zagadnieniem, nadto zapadł *ultra vires*. Odnosząc się do dodatkowych argumentów – obok przywołanych orzeczeń TSUE i EKPCz w postanowieniu sądu wojewódzkiego występującego z zagadnieniem prawnym – Fundacja O. […] uwypukla istotę klauzuli porządku publicznego w Pasc, wskazuje iż art. 104 ust. 5 Pasc nie przesądza o transkrypcji, argument z konieczności tłumaczeń przysięgłych (aktu urodzenia dziecka) i praktyki straży granicznej ocenia jako charakter hipotetyczny i rozstrzygnięty na poziomie prawa Unii, zaś niepewność co do statusu małoletniej, na którą wskazuje pytający sąd, nie wynika z odmowy transkrypcji, lecz - jak wynika z akt sprawy - z przebiegu odrębnych postępowań o wydanie dowodu osobistego, w których organy początkowo błędnie uzależniały rozstrzygnięcie od transkrypcji. Co zaś się tyczy powołania art. 24 ust. 3 Karty (prawo dziecka do utrzymywania stałego, osobistego związku i bezpośredniego kontaktu z obojgiem rodziców) nie wspierać ma tezy o dopuszczalności transkrypcji. W materii filiacji i rejestracji stanu cywilnego Unia kompetencji nie posiada, co potwierdza sam TSUE (Coman, pkt 37; Pancharevo, pkt 49; C-713/23, pkt 47). Fundacja naprowadza na systemowe skutki odstąpienia od uchwały II OPS 1/19. Należeć do niej mają: rozszczelnienie klauzuli porządku publicznego oraz niespójność rejestru i obrotu prawnego.

W konkluzji swej opinii Fundacja O. [...] raz jeszcze powtarza, iż w jej ocenie przepisy art. 104 ust. 5 i art 107 pkt 3 Pasc nie dopuszczają transkrypcji zagranicznego aktu urodzenia dziecka, w którym jako rodzice wpisane są osoby tej samej płci. Sytuacja życiowa dziecka – jego obywatelstwo, dokumenty, numer PESEL, swoboda podróżowania i faktyczna piecza – jest i pozostaje zabezpieczona bez transkrypcji.

Naczelny Sąd Administracyjny w składzie siedmiu sędziów zważył, co następuje:

5.1. WSA w Krakowie przedstawiając do rozstrzygnięcia składowi siedmiu sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego opisane powyżej zagadnienie prawne, wskazał, że działa w trybie art. 269 § 1 Ppsa, nie podzielając stanowiska zajętego przez Naczelny Sąd Administracyjny w uchwale siedmiu sędziów z dnia 2 grudnia 2019 r., sygn. akt II OPS 1/19. W sentencji powyższej uchwały stwierdzono, że: „Przepis art. 104 ust. 5 i art. 107 pkt 3 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1741, ze zm.) w związku z art. 7 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. Prawo prywatne międzynarodowe (Dz. U. z 2015 r. poz. 1792) nie dopuszcza transkrypcji zagranicznego aktu urodzenia dziecka, w którym jako rodzice wpisane są osoby tej samej płci”. Uchwała ta została podjęta na podstawie art. 15 § 1 pkt 3 Ppsa i ma charakter ogólnie wiążący, co wynika z art. 269 § 1 Ppsa, a co wyraża się w konieczności zainicjowania przez skład orzekający sądu administracyjnego określonego trybu postępowania w przypadku zamiaru odstąpienia od poglądu wyrażonego w uchwale. Ogólna moc wiążąca uchwały nie pozwala bowiem na samodzielne rozstrzygnięcie przez jakikolwiek sąd administracyjny sprawy w sposób sprzeczny ze stanowiskiem zawartym w uchwale i przyjęcie wykładni prawa odmiennej od tej, która została przyjęta przez skład poszerzony Naczelnego Sądu Administracyjnego. Jej zmiana jest dopuszczalna jedynie z zastosowaniem procedury przewidzianej w art. 269 Ppsa.

5.2. Podjęcie przez skład siedmiu sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego stosownego rozstrzygnięcia, wskutek przedstawienia powstałego zagadnienia prawnego przez WSA w Krakowie, winno być poprzedzone ogólniejszymi rozważaniami odnośnie do dopuszczalności zastosowania trybu określonego w art. 269 § 1 Ppsa i podjęcia w tym trybie ponownej uchwały, jak również jej treści.

Zgodnie z art. 269 § 1 Ppsa, jeżeli jakikolwiek skład sądu administracyjnego rozpoznający sprawę nie podziela stanowiska zajętego w uchwale składu siedmiu sędziów, całej Izby albo w uchwale pełnego składu Naczelnego Sądu Administracyjnego, przedstawia powstałe zagadnienie prawne do rozstrzygnięcia odpowiedniemu składowi. Przepis art. 187 § 1 i 2 stosuje się odpowiednio. Z art. 269 § 2 Ppsa wynika ponadto, że w przypadkach, o których mowa w § 1, skład siedmiu sędziów, skład Izby lub pełny skład Naczelnego Sądu Administracyjnego podejmuje ponowną uchwałę. Przepisu art. 267 nie stosuje się. Celem zastosowania tej procedury jest „przełamanie” dotychczasowego stanowiska zajętego w podjętej uprzednio uchwale. Uruchomienie trybu określonego w art. 269 § 1 Ppsa podejmowania „ponownej uchwały” wymaga zaistnienia takiego stanu, w którym w

ocenie składu sądu administracyjnego zachodzi potrzeba odejścia od poglądu prawnego wyrażonego w uchwale składu siedmiu sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego, całej Izby albo w uchwale pełnego składu Naczelnego Sądu Administracyjnego. Nie budzi przy tym wątpliwości, że zwrot „jakikolwiek skład sądu administracyjnego" oznacza, że przewidziana w tym przepisie procedura może być podjęta zarówno przez skład orzekający Naczelnego Sądu Administracyjnego, jak i przez skład orzekający wojewódzkiego sądu administracyjnego. W piśmiennictwie wskazuje się, że jest to jedyny przypadek, gdy z inicjatywą podjęcia uchwały może wystąpić skład orzekający wojewódzkiego sądu administracyjnego (A. Kabat [w:] B. Dauter, A. Kabat, M. Niezgódka-Medek, Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Komentarz, wyd. IX, WKP 2024, Lex, art. 269).

Zaznaczyć należy, że sformułowanie „stanowisko zajęte w uchwale", występujące w art. 269 § 1 Ppsa należy rozumieć ściśle, obejmując nim wykładnię zawartą w sentencji uchwały, w granicach uzasadnionych treścią wniosku lub postanowienia. Wykładnia podana w sentencji uchwały, jednak wykraczająca poza te granice, jak również te poglądy prawne wyrażone w uzasadnieniu uchwały, które nie mają bezpośredniego związku z „zajętym stanowiskiem" są pozbawione mocy wiążącej. Pominięcie tych poglądów lub ich nieuwzględnienie nie „podlega" procedurze określonej w art. 269 § 1 Ppsa. Wystąpienie sądu administracyjnego, o którym mowa w art. 269 § 1 Ppsa, wymaga uzasadnienia (art. 268 Ppsa), które w szczególności powinno zawierać argumentację prawną wskazującą na potrzebę ponownego rozstrzygnięcia przedstawionego zagadnienia prawnego (R. Hauser, A. Kabat, Uchwały Naczelnego Sądu Administracyjnego w nowych regulacjach procesowych, Państwo i Prawo 2004/2/22-38).

Zainicjowanie przez skład orzekający trybu postępowania uregulowanego w art. 269 Ppsa w przypadku zamiaru odstąpienia od dotychczasowego stanowiska wyrażonego w podjętej wcześniej uchwale wiąże się z koniecznością zachowania określonych wymogów dotyczących tożsamości zagadnienia będącego przedmiotem już podjętej uchwały z zagadnieniem przedstawianym do rozstrzygnięcia przez skład orzekający. W uchwale składu siedmiu sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 21 września 2020 r., sygn. akt II FPS 1/20 wskazano, że zwrot normatywny „przedstawia powstałe zagadnienie prawne do rozstrzygnięcia", o którym mowa w art. 269 § 1 Ppsa, należy odczytywać łącznie z poprzedzającym go zwrotem „nie podziela stanowiska zajętego w uchwale". Będzie to oznaczać, że każdy skład orzekający sądu administracyjnego, chcący skorzystać z procedury przewidzianej w art. 269 § 1 Ppsa i

przełamać wiążące w tej uchwale stanowisko, powinien być związany treścią pytania, które tę uchwałę wywołało. Odnosi się to zarówno do pytania zawartego we wniosku właściwego podmiotu w przypadku pytań abstrakcyjnych, bądź pytania zwartego w postanowieniu NSA w przypadku pytań konkretnych. Innymi słowy, zadane pytanie przez sąd administracyjny w trybie art. 269 § 1 Ppsa powinno być tożsame (identyczne) z pytaniem, które wywołało przełamywaną uchwałę. Ta praktyka jest co do zasady stosowana jednolicie przez składy orzekające (zob. np. pytanie składu orzekającego w postanowieniu NSA z dnia 12 czerwca 2007 r., sygn. akt II OSK 886/06, orzeczenia.nsa.gov.pl). W przeciwnym wypadku, zmiana treści poprzedzającego uchwałę pytania, mogłaby skutkować z jednej strony wyjściem poza ramy wiążącego w uchwale stanowiska, z drugiej zaś ominięciem procedury przewidzianej w art. 269 § 1 Ppsa. Tak sformułowane pytanie miałoby w istocie za podstawę art. 187 § 1 Ppsa, a nie art. 269 § 1 Ppsa, co w przypadku wojewódzkiego sądu administracyjnego jest niedopuszczalne, a w przypadku Naczelnego Sądu Administracyjnego pozostawałoby bez wpływu na moc wiążącą przełamywanej uchwały. Powyższe stanowisko wyrażone w powołanej uchwale II FPS 1/20 należałoby uzupełnić o stwierdzenie, że wymóg tożsamości zadanego pytania przez sąd administracyjny z pytaniem, które wywołało przełamywaną uchwałę, dotyczy zarówno takiej sytuacji, w której pytanie wykracza poza ramy wiążące w uchwale, jak i sytuacji, w której pytanie nie obejmuje w całości ram wiążących w uchwale. W tym ostatnim przypadku mogłoby dojść do sytuacji, w której pytanie sądu administracyjnego nie mogłoby doprowadzić do przełamania stanowiska zawartego w uchwale, albowiem zakres przedmiotowy stanowiska zawartego w uchwale jest szerszy niż zakres przedmiotowy pytania. Stąd też, aby skład orzekający mógł skorzystać z procedury przewidzianej w art. 269 § 1 Ppsa zagadnieniem fundamentalnym jest tożsamość pytania zawartego we wniosku z pytaniem, które wywołało uchwałę, a w konsekwencji z treścią uchwały, z którą nie zgadza się skład orzekający. W przypadku stwierdzenia braku tożsamości, o której mowa wyżej pojawia się drugie istotne zagadnienie dotyczące treści i formy prawnej, w jakiej może nastąpić rozstrzygnięcie o złożonym wniosku. To zagadnienie i powstałe wątpliwości związane są z treścią art. 269 § 2 Ppsa zgodnie z którym, w przypadkach, o których mowa w § 1, skład siedmiu sędziów, skład Izby lub pełny skład Naczelnego Sądu Administracyjnego podejmuje ponowną uchwałę. Przepisu art. 267 nie stosuje się (art. 267 stanowi, że Naczelny Sąd Administracyjny może - w formie postanowienia - odmówić podjęcia uchwały, zwłaszcza gdy nie zachodzi potrzeba wyjaśnienia

wątpliwości).

Wskazane wyżej zagadnienie było przedmiotem rozważań w powoływanej już uchwale składu siedmiu sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 21 września 2020 r., sygn. akt II FPS 1/20. W uzasadnieniu tej uchwały wskazano, że skoro z treści art. 269 § 2 Ppsa wynika, że nie stosuje się przepisu art. 267 Ppsa oznacza to, iż Naczelny Sąd Administracyjny nie może podjąć w tym trybie postanowienia o odmowie udzielenia odpowiedzi, bowiem ustawodawca nie dopuszcza w tym względzie żadnych wyjątków, a postępowanie wdrożone na podstawie art. 269 § 1 Ppsa zawsze musi zakończyć się podjęciem uchwały. Wyrażający te poglądy A. Kabat wywodził, że taka forma zakończenia tego postępowania będzie obowiązkowa także i wtedy, gdy stanowisko zajęte we wcześniejszej uchwale nie ma w danej sprawie zastosowania, a powodem uruchomienia rozważanej procedury było błędne przekonanie składu orzekającego sądu administracyjnego o istnieniu takiej możliwości (A. Kabat, Uchwały Naczelnego Sądu..., s. 128). Natomiast w uchwale składu siedmiu sędziów NSA z dnia 1 lutego 2016 r., sygn. akt II FSK 5/15 wskazano - powołując się na komentarz (por. A. Kabat [w:] B. Dauter, B. Gruszczyński, A. Kabat, M. Niezgódka-Medek, Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, Komentarz LEX, Warszawa 2013, teza 15 komentarza do art. 269, s. 837) - iż z uwagi na treść art. 269 § 2 *in fine* Ppsa, Naczelny Sąd Administracyjny nie może jednak odmówić podjęcia uchwały nawet wówczas, gdy kwestionowane stanowisko zajęte w uchwale nie ma zastosowania w danej sprawie. W piśmiennictwie wyrażono także pogląd odmienny, podnosząc, że zakaz odmowy podjęcia uchwały wynikający z art. 269 § 2 Ppsa nie ma charakteru absolutnego, a jeżeli pytanie prawne kwestionujące wcześniejszą uchwałę zostało zadane w sprawie, w której ta uchwała nie może mieć zastosowania, dopuszczalna jest odmowa podjęcia ponownej uchwały (por. T. Burczyński, T. Nowak, Glosa do postanowienia NSA z dnia 19 czerwca 2013 r., sygn. akt II FSK 513/13, Prawo i Podatki 2013, nr 12, s. 25-28). Tego ostatniego poglądu w uchwale z dnia 21 września 2020 r., sygn. akt II FPS 1/20 skład siedmiu sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego nie podzielił, uznając, że wobec stanowczej regulacji zawartej w art. 269 § 2 Ppsa nie można w tym przypadku odmówić podjęcia uchwały. Wskazano, że ustawodawca nie uregulował wprost treści rozstrzygnięcia, jakie powinno zapaść, gdy np. stanowisko zajęte we wcześniejszej uchwale nie ma w danej sprawie w ogóle zastosowania, pytanie w znaczny sposób odbiega od treści uchwały i zadanego na jego tle pytania, czy też nie spełnia innych warunków formalnych. Podzielić należy

poglądy wyrażone w piśmiennictwie, że w przypadku, gdy powstałe zagadnienie prawne przedstawiono do rozstrzygnięcia, powołując się na regulację przewidzianą w art. 269 § 1 Ppsa, mimo iż nie zostały spełnione przesłanki uruchomienia tego trybu, skład poszerzony NSA powinien podjąć uchwałę o pozostawieniu przedstawionego zagadnienia prawnego bez rozpoznania (zob. A. Kabat, uchwały Naczelnego Sądu Administracyjnego [w:] Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (zagadnienia wybrane) - materiał na Konferencję sędziów NSA, Popowo 20-22 października 2003 r., Warszawa 2003, str. 99, A. Skoczylas, Działalność uchwałodawcza Naczelnego Sądu Administracyjnego, Warszawa 2004, s. 206). Zwrot o „pozostawieniu przedstawionego zagadnienia prawnego bez rozpoznania”, jakkolwiek nie wynika wprost z treści art. 269 Ppsa, to jednak w procedurach, w tym sądowoadministracyjnej, jest powszechnie stosowany w sytuacjach, gdy pismu nie można nadać prawidłowego biegu (por. art. 49 § 2 Ppsa, art. 257 Ppsa). Użycie tego zwrotu w podjętej uchwale wskazuje więc na jej formalny, a nie merytoryczny charakter. Analogiczne stanowisko zostało również wyrażone w uchwałach składu siedmiu sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 30 listopada 2020 r., sygn. akt II OPS 6/19 oraz z dnia 6 października 2025 r., sygn. akt I OPS 1/25 i I OPS 2/24, w których między innymi odwołano się do uchwały składu siedmiu sędziów NSA z dnia 21 września 2020 r., sygn. akt II FPS 1/20 i wskazano, że w przypadku gdy powstałe zagadnienie prawne przedstawiono do rozstrzygnięcia, powołując się na regulację art. 269 Ppsa, pomimo że nie zostały spełnione przesłanki uruchomienia tego trybu, skład poszerzony NSA powinien podjąć uchwałę o pozostawieniu przedstawionego zagadnienia prawnego bez rozpoznania.

5.3. Naczelny Sąd Administracyjny w składzie siedmiu sędziów po rozpoznaniu zagadnienia prawnego przedstawionego w niniejszej sprawie w trybie art. 269 § 1 Ppsa postanowieniem WSA w Krakowie z dnia 16 stycznia 2024 r., sygn. akt III SA/Kr 1217/19 stwierdza, że zakres przedmiotowy uchwały Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 2 grudnia 2019 r., sygn. akt II OPS 1/19 nie jest tożsamy z zakresem przedmiotowym zagadnienia prawnego przedstawionego w powołanym postanowieniu.

W sprawie II OPS 1/19 Naczelny Sąd Administracyjny w składzie siedmiu sędziów - po rozpoznaniu zagadnienia prawnego przedstawionego przez skład orzekający Naczelnego Sądu Administracyjnego postanowieniem z dnia 17 kwietnia 2019 r., sygn. akt II OSK 1330/17, na podstawie art. 187 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r. poz.

2325, ze zm.): „Czy przepis art. 104 ust. 5 i art. 107 pkt 3 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1741, ze zm.) w związku z art. 7 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. Prawo prywatne międzynarodowe (Dz. U. z 2015 r. poz. 1792), dopuszcza transkrypcję zagranicznego aktu urodzenia dziecka, w którym jako rodzice wpisane są osoby tej samej płci?" - podjął następującą uchwałę: „Przepis art. 104 ust. 5 i art. 107 pkt 3 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1741, ze zm.) w związku z art. 7 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. Prawo prywatne międzynarodowe (Dz. U. z 2015 r. poz. 1792) nie dopuszcza transkrypcji zagranicznego aktu urodzenia dziecka, w którym jako rodzice wpisane są osoby tej samej płci”.

Jak już wyżej wskazano, skład orzekający sądu administracyjnego przedstawiający zagadnienie prawne w trybie art. 269 § 1 Ppsa i chcący przełamać wiążące w uchwale stanowisko, jest związany treścią pytania, które tę uchwałę wywołało. Tymczasem, pytanie zadane przez WSA w Krakowie w trybie art. 269 § 1 Ppsa brzmi: „Czy przepis art. 104 ust. 5 i art. 107 pkt 3 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1378), dopuszcza transkrypcję zagranicznego aktu urodzenia dziecka, w którym jako rodzice wpisane są osoby tej samej płci”, a więc pytanie to nie jest tożsame (identyczne) z pytaniem, które wywołało przełamywaną uchwałę. Zakres przedmiotowy zagadnienia prawnego przedstawionego w postanowieniu z dnia 16 stycznia 2024 r., sygn. akt III SA/Kr 1217/19 jest węższy, pomija bowiem regulację art. 7 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. Prawo prywatne międzynarodowe (Dz. U. z 2015 r. poz. 1792), zawartą w pytaniu prawnym przedstawionym przez NSA i sentencji uchwały z dnia 2 grudnia 2019 r., sygn. akt II OPS 1/19, która to regulacja pozostaje w związku z pozostałymi przepisami wymienionymi w ww. pytaniu i w sentencji tej uchwały.

W sentencji uchwały NSA dokonuje wykładni przepisów art. 104 ust. 5 i art. 107 pkt 3 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego w powiązaniu z art. 7 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. Prawo prywatne międzynarodowe, który stanowi, że prawa obcego nie stosuje się, jeżeli jego stosowanie miałoby skutki sprzeczne z podstawowymi zasadami porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej. Pominięty przez WSA przepis stanowi zatem podstawę przedstawionego przez NSA w uchwale poglądu prawnego.

Regulacja art. 7 ustawy Prawo prywatne międzynarodowe dla wykładni prawa publicznego ma znaczenie w zakresie stosowania ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego z tego względu, że zdarzenia cywilnoprawne są podstawą dokonywania

czynności publicznoprawnych, jakimi są czynności wpisu w aktach stanu cywilnego. Daje to podstawę mocy obowiązującej klauzuli porządku publicznego do oceny stosowania przepisów prawa obcego do sporządzania akt stanu cywilnego. Wyłącza to dokonywanie wpisów w aktach stanu cywilnego, jeżeli jest to sprzeczne z podstawowymi zasadami porządku prawnego przyjętymi w konstytucyjnej regulacji (zob. wyroki NSA: z dnia 19 czerwca 2013 r., sygn. akt II OSK 475/12; z dnia 17 grudnia 2014 r., sygn. akt II OSK 1298/13, orzeczenia.nsa.gov.pl).

Przedstawione wyżej uwagi wskazują, że zakres przedmiotowy uchwały składu siedmiu sędziów NSA z dnia 2 grudnia 2019 r., sygn. akt II OPS 1/19 jest szerszy niż zakres przedmiotowy zagadnienia prawnego przedstawionego przez WSA w Krakowie, czyli zachodzi brak tożsamości pomiędzy zakresem przedmiotowym uchwały, a pytaniem sformułowanym przez skład orzekający w trybie art. 269 § 1 Ppsa. Powyższa okoliczność powoduje, że potencjalne ponowne rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego nie mogłoby dorowadzić do odstąpienia od poglądu wyrażonego w uchwale, albowiem pytanie dotyczy tylko przepisów art. 104 ust. 5 i art. 107 pkt 3 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego, nie obejmuje natomiast art. 7 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. Prawo prywatne międzynarodowe (Dz. U. z 2015 r. poz. 1792), który z powołanymi przepisami został powiązany w sentencji zaskarżonej uchwały, a zatem miał wpływ na treść tej uchwały i wyrażony w niej pogląd prawny.

Ponadto należy zauważyć, że przedstawione w rozpoznawanej sprawie zagadnienie prawne nie zawiera argumentacji prawnej wskazującej na potrzebę jego ponownego rozstrzygnięcia. Odmowa przeniesienia zagranicznego aktu urodzenia do rejestru stanu cywilnego w drodze transkrypcji w niniejszej sprawie nie spowodowała, że małoletnia została pozbawiona możliwości otrzymania dokumentu tożsamości. Należy bowiem zauważyć, że Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji decyzją z dnia 22 października 2021 r., nr […] utrzymał w mocy decyzję własną z dnia 31 sierpnia 2021 r., nr […] stwierdzającą nieważność decyzji Wojewody […] z dnia 19 czerwca 2020 r., nr […] i decyzji Prezydenta […] W. z dnia 28 kwietnia 2020 r., nr [….] o odmowie wydania dowodu osobistego. Skarga na ww. decyzję Ministra z dnia 22 października 2021 r., nr […] została oddalona przez WSA w Warszawie wyrokiem z dnia 11 kwietnia 2022 r., sygn. akt IV SA/Wa 8/22, a skarga kasacyjna od tego wyroku została oddalona przez NSA wyrokiem z dnia 22 maja 2025 r., sygn. akt II OSK 2155/22. W okolicznościach sprawy rozpoznawanej przez WSA w Krakowie nie można zatem stwierdzić, by doszło do naruszenia prawa dziecka, będącego polskim

obywatelem, do otrzymania dokumentu tożsamości.

Należy również zauważyć, że WSA w Krakowie w niniejszej sprawie postanowieniem z dnia 9 grudnia 2020 r., sygn. akt III SA/Kr 1217/19 skierował do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) pytanie prejudycjalne. TSUE postanowieniem z dnia 24 czerwca 2022 r., C-2/21 stwierdził, że: „Artykuły 20 i 21 TFUE odczytywane w związku z art. 7 i 24 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej i z art. 4 ust. 3 dyrektywy 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, zmieniającej rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylającej dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG należy interpretować w ten sposób, że jeżeli chodzi o małoletnie dziecko, będące obywatelem Unii, którego akt urodzenia wydany przez właściwe organy jednego z państw członkowskich wskazuje jako jego rodziców dwie osoby tej samej płci, państwo członkowskie, którego dziecko to jest obywatelem, jest zobowiązane, z jednej strony, do wydania temu dziecku dowodu tożsamości lub paszportu, nie wymagając uprzedniego przeniesienia w drodze transkrypcji aktu urodzenia tego dziecka do krajowego rejestru stanu cywilnego, a także, z drugiej strony, do uznania, podobnie jak każde inne państwo członkowskie, dokumentu pochodzącego od innego państwa członkowskiego, umożliwiającego wspomnianemu dziecku korzystanie bez przeszkód, wraz z każdą ze wspomnianych dwóch osób, z przysługującego mu prawa do swobodnego przemieszczania się i przebywania na terytorium państw członkowskich".

W powołanym postanowieniu TSUE nie nakazał dokonania przeniesienia w drodze transkrypcji aktu urodzenia ww. dziecka do krajowego rejestru stanu cywilnego. Stwierdził natomiast m.in., że dziecku temu należy wydać dowód tożsamości lub paszport, nie wymagając uprzedniego przeniesienia w drodze transkrypcji aktu urodzenia tego dziecka do krajowego rejestru stanu cywilnego. Wobec tego uprawnione jest stwierdzenie, że postanowienie TSUE z 24 czerwca 2022 r, C-2/21 nie stoi w sprzeczności z uchwałą NSA z 2 grudnia 2019 r., sygn. akt II OPS 1/19. Należy bowiem mieć na względzie, na co zwrócił już uwagę Naczelny Sąd Administracyjny w postanowieniu z 13 września 2023 r., sygn. akt II OZ 454/23, że w uchwale z 2 grudnia 2019 r. skład 7 sędziów NSA uznał, iż „prawidłowa wykładnia art. 104 ust. 5 Pasc nie może prowadzić do uzależnienia uzyskania przez obywatela polskiego dowodu tożsamości albo numeru PESEL od dokonania przez organ

transkrypcji, która nie jest możliwa tylko z tego powodu, że w zagranicznym akcie urodzenia dziecka podano zamiast danych ojca dane kobiety, która pozostaje w nieznanym polskiemu prawu związku partnerskim z matką dziecka będącą obywatelką polską.”

Należy zauważyć, że transkrypcja aktu małżeństwa par jednopłciowych dotyczy odmiennego zagadnienia niż transkrypcja aktu urodzenia dziecka. Okoliczność, że w obu przypadkach chodzi o transkrypcję aktu stanu cywilnego nie oznacza, iż zagadnienia te są tożsame. Należy mieć na względzie, że problem transkrypcji aktu urodzenia dziecka powiązany jest ściśle z uzyskaniem przez dziecko, będące obywatelem polskim, numeru PESEL i dokumentu tożsamości, czyli czy transkrypcja tego konkretnego aktu stanu cywilnego jest niezbędna do osiągnięcia celu jakim jest wydanie dokumentu tożsamości. Jednoznacznej odpowiedzi na to zagadnienie udzielił TSUE postanowieniem z dnia 24 czerwca 2022 r., C-2/21.

W rozpoznawanej sprawie, po stwierdzeniu nieważności decyzji odmawiającej wydania małoletniej dokumentu tożsamości, małoletnia nie pozostawała w sytuacji niepewności prawnej co do uzyskania polskich dokumentów tożsamości (zob. wyrok ETPC z 2 lipca 2026 r. w sprawie A.P. i R.P. przeciwko Polsce, skarga nr 1298/12).

W ocenie składu siedmiu sędziów NSA w rozpoznawanej sprawie w istocie nie zaistniał taki stan, który uzasadniał uruchomienie trybu określonego w art. 269 § 1 Ppsa. WSA w Krakowie nie wykazał, aby w rozpoznawanej sprawie po uzyskaniu postanowienia TSUE z 24 czerwca 2022 r., C-2/21, które nie stoi w sprzeczności z uchwałą NSA z 2 grudnia 2019 r., sygn. akt II OPS 1/19, istniała prawnie uzasadniona, niezbędna do jej rozstrzygnięcia, potrzeba ponownego rozstrzygnięcia przedstawionego zagadnienia prawnego.

Mając powyższe na uwadze, skład siedmiu sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego stwierdza, że przedstawione przez WSA w Krakowie zagadnienie prawne do rozstrzygnięcia, z powołaniem się na regulację przewidzianą w art. 269 § 1 Ppsa, nie spełnia przesłanek uruchomienia tego trybu. Z tych względów i na podstawie art. 269 § 2 Ppsa Naczelny Sąd Administracyjny w składzie siedmiu sędziów podjął uchwałę o pozostawieniu przedstawionego zagadnienia prawnego bez rozpoznania.